

A stylized graphic of an open book with two pages, rendered in light blue with a white outline. The text is centered on the pages.

COMPETENTIEPROFIEL DOCENT

2024

Opleiding tot specialist ouderengeneeskunde

SAMENWERKENDE OPLEIDINGEN TOT
SPECIALIST OUDERENGENEESKUNDE NEDERLAND

Inhoud

Inleiding	3
Competentieprofiel docent	4
Per competentiegebied:	
1 HANDELEN ALS EXPERT	4
2 AGOGISCH HANDELEN	4
3 DIDACTISCH HANDELEN	5
4 SAMENWERKEN	6
5 ORGANISEREN	6
6 PROFESSIONEEL HANDELEN	7
Colofon	8

De opleidingen tot arts verstandelijk gehandicapten, huisarts en specialist ouderengeneeskunde hebben een gezamenlijke basistekst geformuleerd voor het competentieprofiel docent 2024. Deze sluit aan op het Landelijk Opleidingsplan 2024 van elk van deze drie opleidingen. Aan de gezamenlijke basistekst van het competentieprofiel zijn nog enkele accenten toegevoegd die specifiek zijn voor de eigen opleiding tot specialist ouderengeneeskunde.

Een gezamenlijke basis voor het docentprofiel is waardevol omdat de docenten van deze drie medische vervolgoopleidingen dezelfde interprofessionele docentenprofessionalisering kunnen volgen. Soms zijn zij ook docent voor meerdere van deze opleidingen.

Hierna volgt het Competentieprofiel 2024 voor docenten van de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde. Deze vervangt daarmee eerdere competentieprofiel van de docent.

Doelen van dit competentieprofiel

- beschrijving van het vakgebied van de docent in de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde;
- basis voor docentenprofessionalisering;
- referentiekader voor monitoring en beoordeling van het functioneren van docenten (in opleiding).

Totstandkoming profiel binnen de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde

- De huisartsopleiding deelde in juni 2024 een tekstvoorstel voor aanpassing van het profiel voor docenten.
- Binnen de drie opleidingen volgden in 2024 verschillende feedbackrondes om zowel het opleidersprofiel als docentenprofiel te actualiseren.
- Voor zoveel mogelijk inhoudelijke samenhang van de basistekst voor dit profiel, heeft SOON regelmatig afgestemd met de huisartsopleiding en de opleiding tot arts verstandelijk gehandicapten.
- Begin 2025 is deze versie van het competentieprofiel docent geaccordeerd door het SOON-bestuur.

1 COMPETENTIEGEBIED: **HANDELEN ALS EXPERT**

Handelen van de docent conform het competentieprofiel van de arts van het betreffend specialisme.

Vakbekwaam handelen door de gedragswetenschappelijk docent en deze vakbekwaamheid ten dienste stellen aan de professionele ontwikkeling van de huisarts, de specialist ouderengeneeskunde of arts verstandelijk gehandicapten.

Handelen als rolmodel voor toekomstbestendige huisartsen, specialisten ouderengeneeskunde of artsen verstandelijk gehandicapten door zich te verdiepen in nieuwe ontwikkelingen binnen het eigen vakgebied en in de relevante maatschappelijke thema's en ontwikkelingen, en deze actief ter sprake brengen. Dat vraagt adaptiviteit aan wat ontwikkelingen vragen en handelen met enthousiasme voor het eigen vak.

Competenties:

1.1 **De artsdocent is rolmodel voor de verschillende competenties uit het competentieprofiel van de arts**

- a. maakt bewust gebruik van de eigen voorbeeldfunctie en die van collega's
- b. expliciteert en motiveert eigen kennis en handelen

De gedragswetenschappelijk docent is rolmodel vanuit het eigen vakgebied op de competentiegebieden van de arts waarin hij onderwijs verzorgt

- a. maakt bewust gebruik van de eigen voorbeeldfunctie
- b. expliciteert en motiveert eigen kennis en handelen

2 COMPETENTIEGEBIED: **AGOGISCH HANDELEN**

Handelen gericht op het realiseren en onderhouden van een constructief leer(werk)klimaat, rekening houdend met de levens- en carrièrefase van de aios. Dat draagt eraan bij dat aios zich zowel individueel als in groepsverband kunnen ontwikkelen tot zelfsturende, vakbekwame professionals.

Competenties:

2.1 **De docent faciliteert een constructief leerklimaat in zowel een aios- als opleidersgroep**

- a. draagt zorg voor een veilig opleidingsklimaat waarbij de docent respectvol, reflectief en begeleidend is naar respectievelijk de aios en de opleider
- b. stimuleert dat aios en opleiders gebruik maken van elkaars ervaring en deskundigheid
- c. bewaakt de wisselwerking tussen het individuele leerproces en het groepsproces
- d. draagt zorg voor een rijke, ontwikkelingsgerichte leeromgeving
- e. biedt een opbouw van laagcomplexe naar hoogcomplexe leeractiviteiten om de aios te begeleiden in de groei naar steeds meer professionele verantwoordelijkheden en zelfstandigheid o.b.v. sociaal constructivisme.
- f. signaleert onveilige situaties in het opleidingsklimaat, brengt deze ter sprake en escaleert indien nodig

2.2 De docent bouwt een constructieve opleidingsrelatie op met de individuele aios en opleider in de driehoek

- a. realiseert een omgeving die zowel voor de aios als de docent uitdagend en veilig is
- b. agendeert de kwaliteit van de opleidingsrelatie in dialoog met de aios

2.3 De docent kan omgaan met diversiteit

- a. stemt af op de eigenheid van de aios in culturele, sociale en ethische zin, en zet de verschillen in als bron van leren
- b. hanteert en bevordert inclusie en gelijkheid van kansen bij het begeleiden en beoordelen van aios
- c. toont respect voor andere waarden en normen, en waardeert andere manieren van reflecteren

2.4 De docent stimuleert duurzame inzetbaarheid en levenslang leren van de aios

- a. houdt rekening met diversiteit in de manier waarop daar invulling aan wordt gegeven

3 COMPETENTIEGEBIED: DIDACTISCH HANDELEN

Didactisch handelen is het vermogen om effectieve onderwijsmethoden en -strategieën toe te passen, en zodat aios optimaal kunnen leren en ontwikkelen.

Competenties:

3.1 De docent is transparant over de rollen van de docent en aios

- a. observeert de aios en geeft gerichte feedup, feedback en feedforward, al dan niet met gebruik van ontwikkelinstrumenten
- b. staat open voor feedback van aios en opleiders
- c. is transparant in verwachtingen eigen handelen binnen de driehoek met aios en opleider
- d. hanteert op een heldere manier kaders, procedures en protocollen zoals afgesproken binnen het opleidingsinstituut

3.2 De docent realiseert evenwichtig en uitdagend onderwijs

- a. bereidt onderwijs voor op basis van het lokale opleidingsplan, steeds afgestemd op de actuele praktijk van de aios en opleider
- b. stimuleert de leerprocessen die passen bij de onderwijsdoelen en de principes van zelfsturend leren en past aansluitende didactische werkvormen voor (a)synchroon leren toe
- c. stimuleert en faciliteert dialoog en reflectie over werk- en leerervaringen
- d. stimuleert en faciliteert inter/intraprofessioneel leren in een netwerk
- e. hanteert de verschillende rollen (expert, begeleider, beoordelaar) flexibel en zodanig dat ze passen bij het onderwijs
- f. bewaakt, evalueert en stelt het onderwijs bij
- g. stimuleert het bewust zijn van de maatschappelijke en culturele diversiteit in de samenleving en de invloed hiervan op de beroepsgroep, gezondheid, ziektebeleving en -gedrag

3.3 De docent begeleidt de individuele aios naar zelfsturend leren in diens opleiding

- a. stimuleert het zelfsturend leren in dialoog met de aios en diens opleider
- b. bevordert dat de aios zelf verantwoordelijkheid neemt voor diens leerproces
- c. stimuleert de autonomie van de aios door aan te sluiten bij het niveau en het individuele leerproces van de aios en door ruimte te geven voor individuele keuzes en differentiatie o.b.v. de Self-Determination Theorie (SDT)
- d. past flexibel verschillende mate van sturing toe
- e. sluit aan bij de variatie in leerhoudingen en -activiteiten van aios
- f. begeleidt bij het formuleren van leerdoelen en bijbehorende leeractiviteiten
- g. helpt aios weloverwogen keuzes te maken in onderwijsactiviteiten en het individuele opleidingsschema
- h. past de principes van zelfsturend leren toe in het onderwijs aan aios en opleiders

- i. ondersteunt aios bij het exploreren van leerdoelen voor verdiepend onderwijs en ondersteunt/faciliteert bij het zelf vormgeven van onderwijs aan elkaar.

3.4 De docent beoordeelt resultaten en adviseert over de consequenties voor de voortgang

- a. beoordeelt de voortgang en aanpak van het leerproces door de aios en legt deze vast. Focust hierbij op leerbaarheid en professionaliteit
- b. hanteert de eigen subjectiviteit bij het formuleren van oordeel en advies
- c. geeft een beargumenteerd advies over de ontwikkeling van de aios (ontwikkelingsgericht)
- d. spreekt een beargumenteerd oordeel uit over het competentieniveau en vertaalt dit in een advies aan het hoofd over de voortgang van de opleiding (normerend)

4 COMPETENTIEGEBIED: SAMENWERKEN

Handelen gericht op realiseren en optimaliseren van de opleiding door structureel en opbouwend overleg tussen alle betrokkenen (collega's, leidinggevend en eindverantwoordelijken (intern/extern) en personen/instellingen buiten het opleidingsinstituut). Tijdens het opleiden en de leeractiviteiten wordt expliciet aandacht besteed aan interprofessioneel samenwerken.

Competenties:

4.1 De docent werkt doelgericht samen

- a. zorgt voor een afstemming en taakverdeling met betrokken collega's
- b. identificeert problemen in de samenwerking en draagt bij aan (het leren) oplossen van (dreigende) conflicten
- c. neemt verantwoordelijkheid voor de samenhang en continuïteit van de opleiding
- d. functioneert constructief in groepen met verschillende doel- en samenstelling

4.2 De docent stemt het eigen handelen af met de opleider en andere betrokkenen bij het opleiden van de aios

- a. draagt zorg voor het functioneren en de onderlinge zichtbaarheid in de driehoek aios-opleider-docent
- b. geeft en bevordert integere en effectieve informatieoverdracht over het functioneren van de aios met (stage)opleiders en collega's
- c. betreft en ondersteunt het netwerk van de opleiding bij het leveren van bijdragen aan de opleiding

5 COMPETENTIEGEBIED: ORGANISEREN

Handelen gericht op het organiseren en structureren van eigen werk binnen de geldende richtlijnen en wetgeving, zodat vooropgestelde opleidingsdoelen behaald worden.

Competenties:

5.1 De docent organiseert informatiestromen en de benodigde middelen zodat het (praktijk)onderwijs effectief en efficiënt kan plaatsvinden

- a. ontwikkelt synchroon- en a-synchroon onderwijs zo nodig via digitale platforms

5.2 De opleider houdt zich aan de vigerende wet- en regelgeving

- a. handelt volgens de regelgeving van de CGS voor de eigen opleiding en de regelgeving van het opleidingsinstituut, incl. (lokale) opleidingsplan
- b. handelt volgens wettelijke bepalingen met betrekking tot het opleiden van de aios

6 COMPETENTIEGEBIED: **PROFESSIEEL HANDELEN**

Handelen gericht op het ontwikkelen van de competenties en de professionele identiteit als docent.

Competenties:

6.1 De docent toont zich betrokken bij en verantwoordelijk voor het opleiden en bij het te geven onderwijs

- a. handelt op basis van wetenschappelijke inzichten en 'best practices', met het (lokale) opleidingsplan als leidraad
- b. stelt zich op als ambassadeur van de opleiding
- c. neemt deel aan (maatschappelijke) opinievorming en ontwikkeling van nieuwe inzichten over de opleiding en het vakgebied

6.2 De docent werkt doelgericht en zelfsturend aan verbetering van het eigen beroepsmatig functioneren

- a. heeft een helder beeld van de eigen waarden en normen, de beroepsopvattingen en ideeën over wat goed onderwijs binnen de opleiding impliceert en kan keuzes hierin expliciteren
- b. gaat het gesprek aan over het eigen functioneren en stelt periodiek de individuele ontwikkelbehoefte vast.
- c. werkt op basis van reflectie en verkregen feedup, feedback en feedforward aan de ontwikkelpunten, neemt gericht deel aan docentprofessionalisering en evalueert het effect

6.3 De docent handelt conform de geldende sociale en ethische gedrags- en omgangsregels

- a. respecteert andermans normen en waarden en handelt daarnaar
- b. signaleert en treedt adequaat op bij ongelijkwaardige behandeling van de aios
- c. gaat integer en zorgvuldig om met de eigen invloed op aios, opleiders en collega's
- d. bewaakt de balans tussen betrokkenheid en distantie

Dit Competentieprofiel docent 2024 is een uitgave van SOON (het samenwerkingsverband van de opleidingen tot specialist ouderengeneeskunde). Daarvoor zijn opleidingsspecifieke accenten toegevoegd aan de gezamenlijke basistekst voor dit profiel die is afgestemd door SOON met de huisartsopleiding en de opleiding tot arts verstandelijk gehandicapten.

Totstandkoming

De volgende personen hebben namens de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde bijgedragen aan de tekst van dit competentieprofiel docent:

- Anne van den Brink (Radboudumc)
- Paula Broersen (LUMC)
- Beatrijs de Leede (LUMC)
- Annemarie Moll-Jongerius (LUMC)
- Hester Schreiber (GERION)
- Karin Sweep-Trompper (Radboudumc)
- Coby Tibben (UMCG)
- Mariëlle van der Velden-Daamen (Maastricht University)
- Anne Marije IJzerman (GERION)
- Anne de Wit (GERION)

De volgende personen hebben namens de opleiding tot arts verstandelijk gehandicapten feedback gegeven:

- Rina Bijleveld (Erasmus MC)

Vanuit de huisartsopleiding is feedback gegeven door:

- Greetje Sagassar (Huisartsopleiding Nederland)

Redactie & vormgeving: SOON

Acceptatie door bestuur: 11 februari 2025

Datum publicatie: maart 2025

©2025

Niets in deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.